

LASĪTPRASME SKOLAS VECUMA BĒRNIEM MONOKULĀRAS UN BINOKULĀRAS REDZES APSTĀKĻOS

M.Kalvīte, G.Krūmiņa

Latvijas Universitātes Optometrijas un redzes zinātnes nodaļa, Rīga, Latvija

Ievads

Lasītprasmes novērtēšana binokulāros un monokulāros apstākļos mūsu laikmetā ir nepieciešama, lai mēs varētu labāk izprast redzes sistēmas darbības mehānismus tuvuma darba apstākļos. Aizvien vairāk skolas vecuma bērni savu brīvo laiku pavada pie datoriem un citām jaunākās paaudzes ierīcēm, sabojājot savu redzi, tādēļ šis pētījums ļauj analizēt lasāmā teksta uztveri.

No pētījuma rezultātiem var izsecināt, vai lasīšanas ātrumam ir kāda saistība starp kreiso un labo aci, starp vadošo un nevadošo aci, kā arī starp binokulāriem un monokulāriem redzes apstākļiem, kas tālāk ļauj pētīt redzes uztveres problēmu risināšanas metodes.

Pētījuma mērķis

Pētījuma mērķis ir noskaidrot lasīšanas efektivitāti monokulāros un binokulāros redzes apstākļos.

Noskaidrot, vai lasīšanas ātrums būtiski atšķiras starp labo un kreiso aci, starp vadošo un nevadošo aci, starp vadošo aci un binokulāriem apstākļiem un starp nevadošo aci un binokulāriem apstākļiem.

Metode

Skolēni tiek izvēlēti nejaušas izlases kārtībā. Sākumā bērnam ar apsēju tiek aiztaisīta kreisā acs, un tad, kad pētījuma dalībnieks ir gatavs, tiek uzņemts laiks, un viņam ir jālasa teksts ar 130 vārdiem, kur vidējais vārda garums ir 5 burti. Tiem skolēniem, kuriem lasīšana neiet tik raiti, liek lasīt tikai pusi no teksta. Tāpat, tikai ar citu tekstu, tiek darīts arī aiztaisot labo aci, un pēc tam bērns lasa binokulāros redzes apstākļos.

Testa novērtētājs uz sagataves atzīmē pētījuma dalībnieka pieļautās kļūdas, lasīšanas ātrumu un citas piezīmes.

Rezultāti

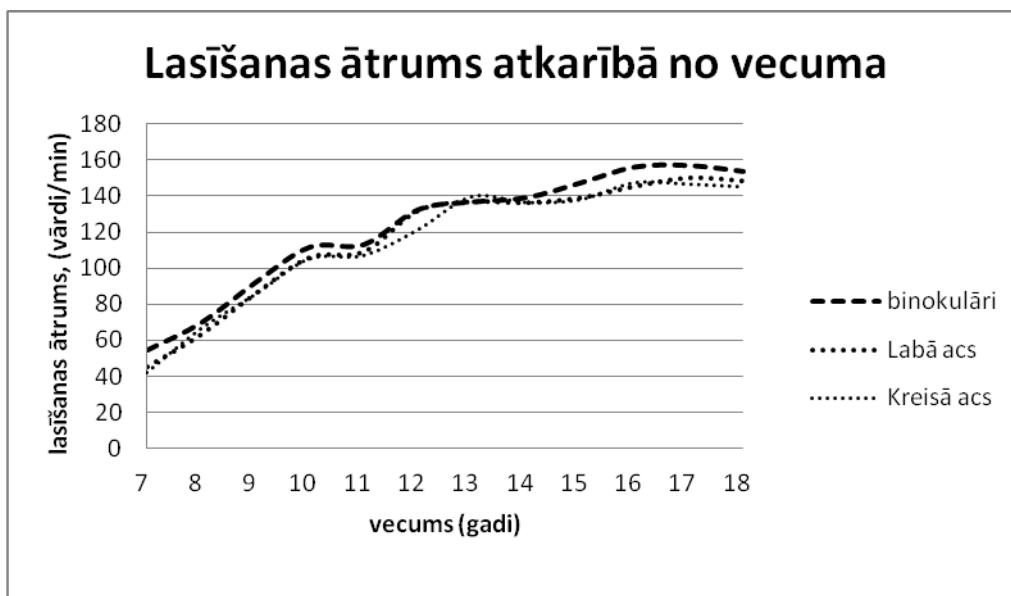
Apkopojošot iegūtos datus var secināt, ka binokulāros redzes apstākļos vidējais lasīšanas ātrums, sadalot vecuma grupās, ir nedaudz augstāks, nekā tas ir monokulāros apstākļos. To uzskatāmi var aplūkot 1.attēlā.

Turpmākā datu apkopošana parāda to, ka būtiskas atšķirības lasīšanas ātrumā gan starp labo un kreiso, gan vadošo un nevadošo aci nav.

Secinājumi

Pēc iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka, palielinoties vecumam līdz 18 gadiem, palielinās arī lasīšanas ātrums. Pētījumu varētu paplašināt, novērtējot lasīšanas ātrumu arī pieaugušajiem, lai varētu izsecināt, pie kura vecuma lasīšanas ātrums kļūst nemainīgs, nepieaug vai pat samazinās.

Izmantojot datu statistiskās apstrādes rīku, iegūst rezultātu, ka lasīšanas ātrumam ar labo un kreiso aci būtiskas atšķirības nav, tāpat ir starp vadošo un nevadošo aci.

1.att. Lasīšanas ātrums atkarībā no vecuma. No šī grafika var secināt, ka, pieaugot vecumam, palielinās arī lasīšanas ātrums.

Pateicība

Pētījums izstrādāts ar ERAF projekta Nr.2011/0004/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/VIAA/027 atbalstu.